

Sayın Başkan,Ankara Sanayi Odası'nın değerli Meclis üyeleri, Basınıımızın seçkin temsilcileri, Hepinizi şahsım ve Yönetim Kurulu adına saygı ile selamlıyorum.

Değerli Meclis üyeleri, Konuşmama, Haziran ayı sonunda yaptığımız “Ankara sanayiinde durum tespiti ve beklentiler” anketinin sonuçlarını değerlendirmekle başlamak istiyorum. Haziran sonuçlarını Mart ayındaki anket sonuçlarıyla karşılaştırdığımızda; Üretimde artış belirtenlerin oranı yüzde 17,5’den yüzde 38’e, İç satışlarda artış belirtenlerin oranı yüzde 17,5’den, yüzde 39’a, Dış satışlarda artış belirtenlerin oranı yüzde 14’den yüzde 25’e, Yeni siparişlerde artış belirtenlerin oranı yüzde 16’dan, yüzde 33’e, İstihdamda artış belirtenlerin oranı yüzde 8’den, yüzde 18’e, İthalatta artış belirtenlerin oranı, yüzde 11’den yüzde 18’e, Ürün fiyatlarında artış belirtenlerin oranı yüzde 17’den, yüzde 18’e,Hammadde fiyatlarında artış belirtenlerin oranı yüzde 40’tan, yüzde 46’ya yükselirken Ücretlerde artış belirtenlerin oranı, yüzde 17’den yüzde 14’e, Kredi kullanımında artış belirtenlerin oranı yüzde 44’ten, yüzde 37’ye, Stoklarda artış belirtenlerin oranı yüzde 22,5’den, yüzde 20,5’e düşmüştür. Bu sonuçlar, Geçen yılın son çeyreğinden beri ciddi bir biçimde daralan Ankara sanayiinde kötüye gidişin hız kestiğini göstermektedir. Bu görüşü destekleyen başka istatistiklerden de söz etmek mümkün. Örneğin Mart ayında artış ve azalış belirtenlerin arasındaki farkı karşılaştırdığımızda bu farkın kapandığını, hatta bazı konularda farkın pozitifte döndüğünü görüyoruz.

Üretim arttı diyenlerle azaldı diyenler arasındaki fark Mart ayında -33 iken bu Haziran ayında 2’ye yükselmiş, yani arttı diyenlerin oranı azaldı diyenlerin oranını geçmiştir.Aynı durumu iç satışlarda da görüyoruz. Dış satışlarda hafif de olsa bir canlanma vardır. Dış satışlar arttı diyenlerle azaldı diyenler arasındaki fark -46’dan -22’ye gerilemiştir. Artış ve azalış belirtenler arasındaki fark Yeni siparişlerde -41’den -7’ye, İstihdamda -26’dan -6’ya, İthalatta -38’den -17’ye düşmüştür.

Değerli Meclis üyeleri,

Mart ve Haziran ayı sonuçlarını 2009 yılının kalanı için beklentiler açısından karşılaştırdığımızda; Üretimde artış bekleyenlerin oranı yüzde 59’dan yüzde 36’ya, İç satışlarda artış bekleyenlerin oranı yüzde 55’den, yüzde 35’e, Dış satışlarda artış bekleyenlerin oranı yüzde 55’ten yüzde 33’e,Yeni siparişlerde artış bekleyenlerin oranı yüzde 57’den yüzde 36’ya, İstihdamda artış bekleyenlerin oranı, yüzde 39’dan yüzde 19’a, İthalatta artış bekleyenlerin oranı yüzde 40’tan yüzde 19’a, Ürün fiyatlarında artış bekleyenlerin oranı yüzde 36’dan yüzde 28’e, Hammadde fiyatlarında artış bekleyenlerin oranı yüzde 68’den, yüzde 52’ye, Kredi kullanımında artış bekleyenlerin oranı yüzde 52’den, yüzde 41’e Ücretlerde artış bekleyenlerin oranı yüzde 66’dan yüzde 35’e Stoklarda artış bekleyenlerin oranı yüzde 30’da yüzde 17’ye gerilediğini görüyoruz.Beklentilerdeki bu gelişmeleri, bazı beklentilerin yılın ikinci çeyreğinde kısmen gerçekleşmesine ve ekonomideki gidişatın daha iyi okunmasına bağlıyoruz.Bu görüşümüzü artış ve azalış bekleyenler arasındaki farkın kapanması da teyit etmektedir.2009 yılının geri kalanı için beklentileri Mart ve Haziran sonuçlarıyla karşılaştırdığımızda artış ve azalış bekleyenler arasındaki fark Üretimde, iç ve dış satışlarda, yeni siparişlerde, ürün fiyatlarında, kredi kullanımı ve ücretlerde pozitifte dönmüş, yani artış bekleyenlerin oranı, azalış bekleyenlerin oranını geçmiştir. Mart ayına göre kapasite kullanımındaki artış da Ankara sanayiinde en kötünün geride kaldığını desteklemektedir.Ankara sanayiinde kapasite kullanım oranı Mart ayına göre 6 puan artarak yüzde 52’ye yükselmiştir. Ancak, kapasite kullanım oranı hala 2008 Haziran ayındaki oranın 4 puan gerisindedir.

Değerli Meclis üyeleri,

Ülkemizdeki genel ekonomik görünüm de Ankara’dan farklı değildir.Sanayi üretimindeki düşüş devam etmekle birlikte hız kesmektedir. Haziran ayında sanayi üretimi geçen yılın Haziran ayına göre yüzde 9,7 azalmıştır. Haziran

ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre üretim; Madencilik ve Taşocakçılığı sektöründe yüzde 7,9, İmalat Sanayii sektöründe yüzde 10,6, Elektrik, Gaz ve Su sektöründe ise yüzde 3,8 azaldı.

Haziran ayında sanayi üretimi geçen yılın Haziran ayına göre yüzde 9,7 azalış gösterirken, bir önceki aya göre ise yüzde 7,3 artmıştır. Düşüş hızındaki bu yavaşlamada ÖTV-KDV indirimlerinin piyasalara getirdiği canlılığın etkili olduğunu düşünüyoruz. (Ancak, ÖTV-KDV indirimlerinin esas olarak büyük sanayi kuruluşlarına yaradığını, KOBİ niteliğindeki işletmelerin sıkıntılarının ağırlaşarak devam ettiğini de burada belirtmeden geçemeyeceğim.) Temmuz ayındaki kapasite kullanım oranındaki düşüş bu görüşümüzü destekliyor. İmalat sanayiinde kapasite kullanım oranı, Temmuz ayında geçen yılın aynı ayına göre 7,7 puan azalırken, bir önceki aya göre 0,4 puan azalarak 72,3 oldu. Kapasite kullanımındaki bu gerilemenin geçici olacağını umud ediyoruz. Hatırlanacağı gibi sanayi üretimindeki düşüş, geçen yılın Ağustos ayında başlamıştı. Bu düşüş sürecinin sonuna yaklaştığımızı, Temmuz ya da Ağustos ayında sanayi üretiminde düşüş yerine artış görmeye başlayacağımızı umud ediyoruz.

Değerli Meclis üyeleri, Mayıs'ta işsizlik oranı geçen yılın aynı dönemine göre 4,4 puan artarak yüzde 13,6 oldu.

Türkiye genelinde işsiz sayısı geçen yılın aynı dönemine göre 1 milyon 179 bin kişi artarak 3 milyon 382 bin kişiye yükseldi. Mayıs'ta istihdam edilenlerin sayısı, geçen yılın aynı dönemine göre 387 bin kişi azaldı.

Genç nüfusta işsizlik oranı geçen yılın aynı dönemine göre 8,3 puan artarak yüzde 24,9 düzeyine yükseldi.

Genç nüfusta işsizlik Nisan'da 26,5 olmuştu. İşsizlik Şubat ayında 16.1'le tarihi rekor düzeye çıkmış, Mart'ta yüzde 15,8, Nisan'da yüzde 14,9 olmuştu. Mayıs döneminde işsizlik oranının Nisan'a göre düşüşünde mevsimsel faktörler etkili olmuştur. Ancak, bu kısmi iyileşmeye rağmen Türkiye işsizlikte dünyada beşinci sırada geliyor.

Dünyada en çok işsizliğin olduğu ülke yüzde 23.6 ile Güney Afrika. Bu ülkeyi sırasıyla yüzde 18.1'le İspanya, yüzde 16.3'le Letonya, yüzde 15.6 ile Estonya izliyor. Dış ticaret hacmindeki daralma devam ediyor. Haziran ayında geçen yılın aynı ayına göre ihracat, yüzde 29,2 azalarak 8,3 milyar dolar, ithalat yüzde 35,9 azalarak 12,5 milyar dolar, dış ticaret açığı yüzde 46,1 azalarak 7,7 milyar dolardan 4,2 milyar dolara geriledi.

2008 Haziran ayında yüzde 60,4 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı, 2009 Haziran ayında yüzde 66,7'ye yükseldi. Yılın ilk altı ayında ihracat geçen yılın ilk altı ayına göre dolar bazında yüzde 31 geriledi.

Aynı hesaplamayı TL bazında yapar ve 2009 yılının ilk altı ayında ortalama dolar kuruna 1,5 TL dersek ihracattaki düşüş yüzde 21'e geriliyor. Enflasyon ise düşmeye devam ediyor.

Değerli Meclis üyeleri, Reel kesim güven endeksi Mayıs 2008'den bu yana ilk kez yüzün üzerine çıkmıştır.

Bu durum çok olumlu bir gelişmedir. Ancak, reel kesimdeki güvenin tüketici güveniyle desteklenmesi gerekir.

Tüketici güven endeksi, Temmuz ayında Haziran ayına göre %3,4 oranında azalarak 82,4'e düştü.

Değerli Meclis üyeleri,

Ağustos 2007'de başlayan ve Eylül 2008'de derinleşerek devam eden küresel kriz iki yılını doldurdu. Uzunca bir aradan sonra ilk kez dünya ekonomisinde bazı toparlanma işaretleri görülmektedir. Almanya, Fransa ve Japonya'da ikinci çeyrek büyüme rakamları bir önceki döneme göre pozitifdir. Ancak, bu toparlanma, esas olarak hükümetlerin yaptıkları harcamalardan kaynaklanmıştır. Başta ABD olmak üzere gelişmiş ülke ekonomilerinde tüketiciler henüz harcama yapmaya başlamamışlardır. Gelişmiş ülkelerde tüketicilerin ekonomiye duydukları güven artmadıkça ve tüketiciler harcamaya başlamadıkça dünyanın bu krizden çıkışı zaman alacaktır. Aynı durum bizim için de geçerlidir. Tüketicilerin harcamalarını arttırmaları için ekonomide güven artırıcı tedbirlerin alınması gereklidir. Kasım 2008'den

beri yükselmekte olan Tüketici Güven Endeksi'nin Temmuz ayında yüzde 3,4 düşerek 82,4'e gerilemesi herkes için bir uyarı sinyali olmalıdır.

Ekonomide güven artırıcı tedbirlerin başında orta vadeli ekonomik programın açıklanması gelmektedir.

Ekonomi yönetiminin yerel seçimlerden sonra aldığı bir dizi tedbirin ekonomi üzerindeki olumlu etkileri hissedilmiştir. Özellikle ÖTV-KDV indirimleri piyasalara bir nefes alma imkanı sağlamıştır. Biraz önce de belirttiğim gibi bu indirimler büyük sanayicilere yaramıştır. OSTİM'deki, İvedikteki küçük sanayiciler hala kan ağlıyor. Ancak, artan bütçe açığı nedeniyle Hükümetin ekonomiyi canlandırmak için alabileceği tedbirler de sınırlıdır. Daha şimdiden yıllık bütçe açığının 50 milyar liraya yaklaşacağı görülmektedir. Kriz döneminde bütçe açığının artması doğaldır ancak, artan bütçe açığının önümüzdeki dönemlerde nasıl kontrol altına alınacağı açıkça ortaya konmalıdır. Ekonomi yönetiminin yoğun bir biçimde bu program üzerinde çalıştığını biliyor ve daha fazla gecikmeden orta vadeli ekonomik programın açıklayacağını umuyoruz. Buna ek olarak bazı önerilerimizi sizlerle paylaşmak istiyorum. Bankalara olan borçların yeniden yapılandırılması gibi kamuya olan borçlar da yeniden yapılandırılmalıdır. Bunun borçlarını zamanında ödeyenlere bir haksızlık olduğunu kabul ediyoruz. Ancak, olağanüstü dönemlerden geçiyoruz ve olağanüstü dönemler, olağanüstü tedbirleri gerekli kılıyor. Kamuya olan borçlar nedeniyle bankalar zorluk çıkarmaktadırlar. Bu sorunu gidermek için kamuya olan borçların; uygun vade ve faizlerle yeniden yapılandırılması, yeniden yapılandırılan borçların ödeme dilimlerinde ağırlığın ileri dönemlere itilmesi, borçların gecikme faizlerinin Hazine'nin borçlanma faizleri kullanılarak yeniden hesaplanması yerinde olacaktır. Küresel krizde iç pazarın önemi artmıştır. İhracatımızdaki düşüşten biraz önce söz ettim. Dış talebin daraldığı bu dönemde iç pazarımızı kiskançlıkla korumamız gerekir. Oysa yabancı malların iç pazarımızı adeta istila ettiklerini görüyoruz. Piyasa Gözetim ve Denetimindeki zaafılar haksız rekabete neden olmaktadır. Gümrüklerden standarda uymayan ve beyan edilenlerden farklı miktarlarda ithal ürünler girmektedir. Bu istilayı engellemek için; Piyasa Gözetim ve denetiminin gümrüklerden başlatılması, Odalara numüne alma yetkisinin verilmesi, Gümrüğe terkedilen malların tekrar satışında güvenli mal olup olmadığı tetkik edilmeden tekrar satışına izin verilmemesi yerinde olacaktır. İmalat sanayiinde yatırım malları ve yedek parçaları üretimindeki düşüş devam etmektedir. Nisan ayında yüzde 42 düşen yatırım malı imalatı Mayıs ayında yüzde 36, Haziran ayında da yüzde 30 düşmüştür. Bu sektörün acil desteğe ihtiyacı vardır. Bu sektöre destek olmak amacıyla

iyi tanımlanmış bir listede yer alan yatırım malları için leasing'de KDV'nin yüzde 1'e indirilmesi ve amortisman süresinin iki yıla indirilmesi yerinde olacaktır.

Kamu alımlarında yerli makine ve teçhizatlara mutlaka öncelik verilmelidir.

DMO alımlarında da sadece yerli malları seçilmeli, İller Bankası da sadece yerli mal alımlarını kredilendirmelidir.

Kamu alımlarında eşik değer altındaki ihalelere yabancıların katılmasına da izin verilmemelidir.

KOBİ, birleşmelerini teşvik eden yasa çok olumlu bir gelişmedir. Ancak, yasada birleşme teşviklerinin 2009 yılı ile sınırlandırılması kanımızca yanlıştır. Birleşme teşviklerinin süresinin en azından 2010 yılının sonuna kadar uzatılması yerinde olacaktır. Yeni teşvik sisteminde OSB'lere yer verilmemiş olması büyük bir eksikliktir.

Değerli Meclis üyeleri,

Dünya, finansal kapitalizmi sınırlayıp endüstriyel kapitalizmin önünü açacak politikaları oluşturmaya çalışıyor.

Biz de, ülkemizde reel sektörün sorunlarını çözecek ekonomik politikalar üzerinde yoğunlaşmalıyız.

Bu, hem küresel krizden çıkışımızı hızlandıracak hem de kriz sonrası dünya ekonomisindeki yerimizi pekiştirecektir.

Bu duygu ve düşüncelerle sözlerime son veriyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.